

Nejošklivější stavby světa: Česko v dobré společnosti

Author: Radomíra Sedláková | Published: 24.11.2009

V Česku vzniklo po publikování tohoto svérázného žebříčku docela pozdvižení. Někde bylo cítit škodolibé uspokojení, někde jen konstatování, málokde aspoň nějaká úvaha o tom, co to znamená - pokud to vůbec něco znamená. Ankety, zvláště internetové, jsou totiž dost neuchopitelnou záležitostí. Nevíme, kdo hlasoval, odkud, na základě čeho, netušíme, byli-li hlasující skutečně v Praze, nebo zda jen někdo umístil na internet obrázek věže se svým komentářem - a ostatní se pak jen přidávali... Nevíme, zda jde o hlasování skutečné či virtuální? Můžeme internetovým turistům věřit, že opravdu cestují - nebo jim stačí jejich monitor?

Oněch 10 nejošklivějších staveb světa tvoří docela zajímavé seskupení. Nejsou to budovy nejnovější, jejich časování je z období posledních zhruba čtyřiceti let. Nejsou to stavby nějak příliš známé, tedy některé z nich. A všechny mají svůj zajímavý příběh.

Baltimore / Melbourne / Nový Zéland

Brutalismus, Piano a pečená brambora

Na 1. místě se umístila budova Morrisova mechanického divadla v Baltimoru. Postavena byla v roce 1967 podle návrhu architekta Johna Johansena a byla ve své době oceňována jako jedna z nejpůsobivějších staveb brutalismu, tedy architektury pracující s robustními hmotami surového betonu. Je památkově chráněna - a má samozřejmě své skalní příznivce i mnoho odpůrců, mezi něž patří především majitel pozemku, který by své vlastnictví rád využil pro výnosnější funkci. Divadlo se tam již nehraje.

Na 3. místě se ocitla budova parlamentu Nového Zélandu, jejímž autorem je Sir Basil Spence, který ji vyprojektoval v roce 1964, ale otevřena byla až v roce 1977. Další, tedy 4. místo, patří jedné z hvězdných staveb světové architektury 20. století, totiž pařížskému Centre Pompidou od Richarda Rogerse a Renza Piana, úchvatná stavba stylu high-tech, jedna z prvních z konce 70. let. Paříž ji miluje, turisti se k ní slétají jak včely do úlu (i když přezdívku „úlu“ má stavba z místa třetího, novozélandský parlament). Někomu se nelíbí, rozhodně ale není nezajímavá. Další v pořadí je Federation Square v Melbourne, od architektů Bona Batese a Petera Davidsona z Lab Architecture Studio. Na tento prostor byla vypsána soutěž v roce 1997, realizován byl vítězný ze 177 návrhů...

Hluběji do minulosti patří stavba ze 6. místa, budova ropné společnosti Petrobras v Rio de Janeiro od Roberta Gandolfiho a José Sanchobena. Ta je z roku 1968 a svou kompozicí se střídajícími se velkými nárožími byla ve své době hodně uznávaná. Zábavně působí další stavba z 60. let, dokonce z jejich počátku - v roce 1962 byla postavena budova společnosti Markel v Richmondu podle projektu velmi originálního architekta Haigha Jamgochiana. Inspirací pečenou bramborou se architekt sám chlubil, včetně toho, že ihned, když ten nápad dostal, si rezervoval dostatečné množství hliníku na pomačkanou fasádu. Výsledek je docela zábavný, firma je na něj docela pyšná, ošklivost to rozhodně není. Ve své době byla označována za jediné UFO, které skutečně přistálo na zemi...

Pražská televizní věž je unikát

Přístavba nového křídla zvaného Michael Lee-Chin Crystal k muzeu v Torontu byla dokončena v roce 2007 podle návrhu jedné ze současných hvězd světové architektury - Daniela Libeskinda. Ten je svými prolamovanými kompozicemi dostatečně proslulý a mezi investory dostatečně oblíbený.

Dekonstruktivistická dostavba tradiční historizující budovy je hodně nápaditá a zajímavá. Hned za ní se umístila budova Národní knihovny v Prištině v Kosovu, dokončená v roce 1982 podle návrhu architekta Andrija Mutnjakoviče. Zvláštní pavilónová struktura opletená ornamentem z kovové krajky, možná je kontroverzní, nemusí se líbit, ale kdo z nás si troufá posuzovat, jaký význam zrovna tato stavba pro své město může mít? Hranaté kostičky nemusí mít své místo všude...

Snad jen budova na posledním místě si označení „nejošklivější“ skutečně zaslouží. Ryugyong Hotel v Pchjongjangu si už v době své výstavby vysloužil titul „nejhorší budova v historii lidstva“. Tato 330 metrů vysoká stavba prostě neměla šanci být úspěšná - byla postavena jako ideologické gesto, měla sloužit jako zářivý příklad severokorejských úspěchů pro účastníky světového festivalu mládeže v roce 1989. Nikdy nebyla dokončena, její okenní otvory zíraly do daleka bez výplní. Teprve v posledním roce se začíná mluvit o jejím dokončení a nalezení nějakého smysluplného účelu.

Toronto / Pchjongjang / Rio de Janeiro

A v tomto seznamu je na druhém místě pražská televizní věž od architekta Václava Aulického a staticů Jana Kozáka a Alexe Béma, dokončená v roce 1992. S výjimkou toho posledního objektu - korejského chimérického hotelu - vlastně vstoupila do dostatečně vybrané společnosti. Ona má jedinou smůlu - jako věž je velmi nápaditá, srovnání s raketou nebo kosmodromem vyjadřuje její dynamickou, vzhůru se výrazně natahující architekturu, ovšem nesouzní tak úplně nejlépe s městem, které má pod nohama. Svě místo si přitom jinde vybrat nemohla. Do kopcovitého terénu Prahy měla rozšířit televizní signál na co největší území - a odjinud to nešlo. Je v řadě směrů ojedinělá, včetně toho, s jakou samozřejmostí a elegantním vtípem na sebe přijala lezoucí mimina.

Podobné ankety bychom měli brát s potřebným nadhledem. Ostatně - v loňském roce se mezi takto oceněnými ocitla liverpoolská katedrála od Fredericka Gibberda nebo Torre de Colon v Madridu od Antonia Lamela Martineze z roku 1977 či obdivovaná minimalistická černá kostka Lichtenštejnského muzea ve Vadúzu od švýcarských architektů Morgera a Rebela. K nim se přidal i skotský parlament v Edinbourghu, který navrhli Enric Miralles a Benedetta Tagliabue - ti za něj v roce 2005 získali cenu Královské společnosti britských architektů. Hodnocení architektonických děl je tak křehce osobní, že rozhodně není třeba si z letošních (ale ani příštích) výsledků anket tohoto typu dělat dalekosáhlé závěry. Prima je, že její výsledky byly podnětem k u nás jinak málo pěstované diskusi o architektuře.

24.11.2009 09:08, Radomíra Sedláková